

AFVALPLAN DEVENTER
2009-2014
VAN AFVAL NAAR GRONDSTOF

Datum:

26 oktober 2009

Versie: 12.0

Stadsreiniging en
afvalstromenbeheer

opgesteld door:

Afdeling Beleid & Communicatie, Circulus BV

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	Leeswijzer	5
2	Prestatie indicatoren voor het beleid	6
2.1	Benchmark	6
2.2	Regionale vergelijking	7
2.3	Ontwikkeling afvalstromen	9
2.4	Bronscheiding	10
2.5	Samenstelling van het restafval	11
2.6	Waardering afvaldienstverlening door burgers	12
3	Beleidsinstrumenten	13
3.1	Inzamelstructuur	13
3.2	Containermanagement en heffing	14
3.3	Eigendom en beheer inzamelmiddelen	16
4	Doelstellingen	17
5	Aanpak	19
5.1	Drie dimensies	19
5.2	Twee fases	21
6	Uitwerking fase 1 per afvalstroom	23
6.1	Rest afval	23
6.1.1	<i>Cocons</i>	23
6.1.2	<i>Stadsemmers</i>	24
6.1.3	<i>Ondergrondse verzamelcontainers</i>	25
6.2	Grofvuil	26
6.2.1	<i>Milieustation</i>	26
6.3	Groente- fruit en tuinafval (GFT)	27
6.3	Groente-,fruit- en tuinafval	27
6.4	Oud papier en karton	29
6.5	Kunstof verpakkingen	30

7	Financiële en afval gevolgen fase 1.....	31
8	Monitoring en sturing	34
9	Bijlage 1: Sorteerverproef Deventer 2007 en LAP doelstellingen per deelstroom.....	36
10	Bijlage 2: Berekening “Overaanbod “cocons	42
11	Bijlage 3: Gevolgen overgang inzamelmiddelen	43

Het afvalplan 2009-2014 van Deventer heeft tot doel prioriteiten en acties in het afvalbeleid te bepalen voor de gemeente Deventer. Het plan vormt één van de drie pijlers van het Milieubeleidsplan, waarvan de uitgangspunten leidend zijn voor dit plan.

Circulus heeft het afvalplan in opdracht van de gemeente opgesteld. Dit past in de rol die Circulus als verbonden partij heeft in de gemeentelijke beleidskolom voor het afvalbeheer. Daarin vervult Circulus de rol van integraal ketenbeheerder. Dit omvat de beleidsadvisering over en de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval. Deze rol is ook toegelicht in de gemeentelijke visie die op 4 december 2007 door de raad is vastgesteld.

Onder verantwoordelijkheid van de gemeente, vervult Circulus de beleidsvoorbereiding, implementatie en de regie over de uitvoering op zich. Daarbij werkt Circulus samen met andere gemeentelijke partners cq verbonden partijen in het beleidsveld (Sallcon, Het Goed en Cambio). Voor een goede borging van het beleid op wijk niveau, is nauwe samenwerking van Circulus met Cambio essentieel, zoals samenwerking met Sallcon moet zorgdragen voor het belang van arbeid met een zekere afstand tot de arbeidsmarkt in Deventer. De bestaande overeenkomst inzake de inzameling van droge componenten tussen de Gemeente en Sallcon zal daarbij worden gerespecteerd. Circulus kan voorstellen tot wijziging of aanpassing van deze overeenkomst doen aan de gemeente Deventer. De gemeente beslist of zij op basis van deze voorstellen de overeenkomst zal wijzigen.

Heldere communicatie en verantwoordingslijnen tussen Circulus en de gemeente op beleids- en uitvoerend niveau moeten zorgdragen voor zicht op de ontwikkeling van resultaten en de (bij)sturing die op deze niveaus vereist is. In hoofdstuk 8 wordt hier nader op ingegaan.

Motto van dit afvalplan is: van afval naar grondstof.

Deze transformatie zal in het beleid effectief en krachtig worden gestimuleerd, met een substantiële reductie van het ongescheiden restafval en grofvuil tot gevolg. Daarmee krijgt het hergebruik van grondstoffen uit het afval nadrukkelijk prioriteit boven het verbranden ervan. Daarbij zullen de verlaging van de afvalstoffenheffing en het tenminste behouden van het dienstverleningsniveau aan burgers belangrijke ijkpunten zijn bij de uitvoering.

De transformatie van afval naar grondstoffen past geheel in de "Cradle to Cradle" visie voor het milieubeleid. Door zowel de materiële als de organische kringloop te sluiten in het afdankstadium van de kringloop kan verspilling van grondstoffen en energie worden voorkomen.

Voorgesteld wordt in de planperiode twee fases te onderscheiden. In de eerste fase (2009/2011) ligt de nadruk op het verder optimaliseren en differentiëren van de voorzieningen en het intensiveren van de voorlichting en communicatie. Ook het effectiever inzetten van toezicht en handhaving op het correcte gebruik van voorzieningen zal in deze fase nadrukkelijk aandacht krijgen. Veel verkennende studies en analyses zijn in dit kader reeds uitgevoerd, het is tijd keuzes te maken en die uit te voeren. Afhankelijk van de in fase 1 bereikte resultaten wordt in de tweede fase (2011/2014) nagegaan of burgers meer verantwoordelijk gesteld moeten worden voor

het gebruik van de dan geoptimaliseerde voorzieningen. Naast goede voorzieningen, informatie en toezicht zal het nemen van de eigen verantwoordelijkheid door burgers immers voor het realiseren van minder afval en meer grondstoffen cruciaal zijn.

Deze fasering wil inspelen op de ontwikkelingen die zich in de afvalsector afspelen. We noemen de drie hoofdlijnen die daarin te onderscheiden zijn:

- Europese en nationale regelgeving lijkt zich in toenemende mate te richten op de verantwoordelijkheid van producenten voor de gevolgen van het afdankstadium van hun producten. Dit beleid vertaalt zich in een toenemende bemoeienis van producenten en hun koepelorganisaties bij het beheer en de financiering van het afval waarvoor zij verantwoordelijk worden gesteld. Recent voorbeeld in dit verband is de gescheiden inzameling van kunststoffen, waar landelijke afspraken gesloten zijn met de verpakkingindustrie. Voorkomen moet worden dat huishoudens "dubbel" belast gaan worden door de afvalstoffenheffing en de verwijderbijdragen die producenten doorbelasten in de prijs van hun producten.
- Toenemende diversiteit in woon-, leef- en consumptiegewoonten leidt tot een toenemende differentiatie in het afdankgedrag van burgers en de service wensen die zij daarbij hebben. Tegemoet komen aan deze verdergaande differentiatie in inzamelstromen enerzijds en service wensen anderzijds zal de vraag doen oproepen of een collectieve financiering via een generieke heffing nog voldoet. In toenemende mate wordt de financiering meer afhankelijk gemaakt van het feitelijk gebruik van de voorzieningen. In Deventer is gekozen voor het beschikbare containervolume als maatstaf voor de afvalstoffenheffing, verdergaande vormen van tarief differentiatie (diftar) laten ook het gebruik van de container van invloed zijn op de hoogte van de afvalstoffenheffing.
- De inzamel -en verwerkingstechnieken in de afvalsector ontwikkelen zich in een snel tempo. (Groene) energie of brandstof winning uit biomassa bijvoorbeeld en het gebruik van composteerbaar bioplastisch zakken bij de groente en fruit afval inzameling. De inzichten over de wenselijkheid van specifieke toepassing wijzigen nog voortdurend. Onder de druk van stijgende energie en grondstofprijzen mag verwacht worden dat deze ontwikkelingen de afvalsector ook in de komende jaren nog een dynamisch beeld zullen geven. Verwacht wordt dat de waarde van deelstromen uit het afval verder zal stijgen, wat de verdere scheiding van het afval ook kostentechnisch ondersteunt.

1.1 LEESWIJZER

Het rapport is ingedeeld in hoofdstukken en paragrafen die allen beginnen met een puntsgewijze samenvatting die in een tekstblok is gekaderd. Voor een snelle lezing van de hoofdlijn kan met het lezen van deze kaders worden volstaan. Verdieping en toelichting wordt in de hoofdtekst gegeven.

In de tekst zijn de wijzigingen op deze wijze aangegeven die ten gevolge van de behandeling in de Politieke Markten van 7 en 21 oktober 2009

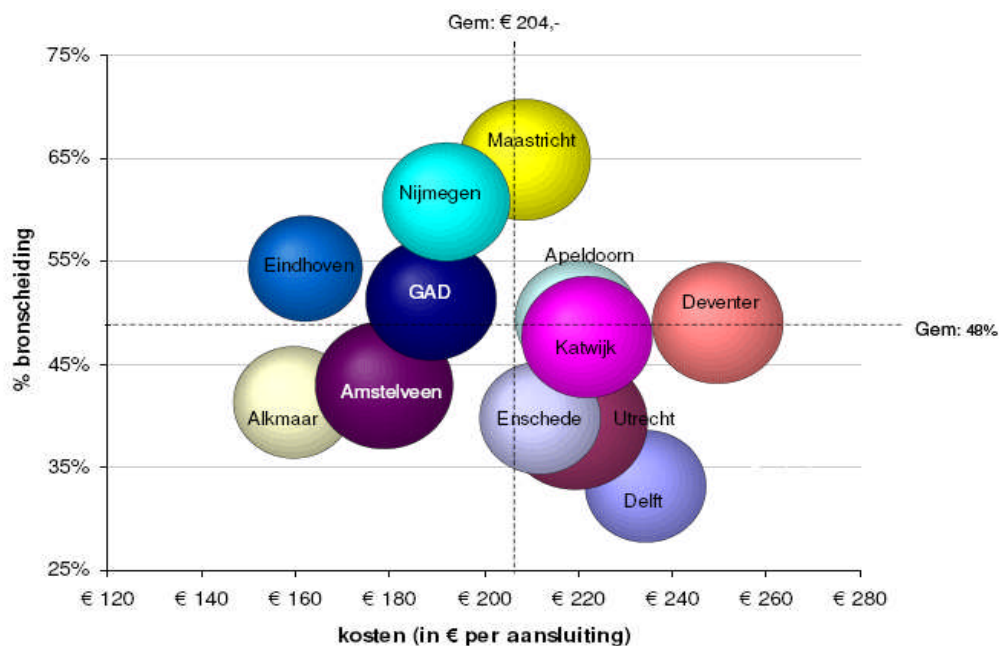
2 PRESTATIE INDICATOREN VOOR HET BELEID

2.1 BENCHMARK

- *Deventer realiseert in vergelijking met andere gemeenten een gemiddelde milieuprestatie bij een relatief hoge heffing en een vergelijkbaar service niveau.*

Afvalbeleid wordt doorgaans langs drie dimensies ontwikkeld en getoetst. De milieuprestaties, de kosten en het service niveau van de voorzieningen. Reeds een aantal jaren worden de prestaties van gemeenten (die daar vrijwillig voor kiezen) op deze drie dimensies vergeleken door SenterNovem. De laatste resultaten hebben betrekking op 2006. Deventer wordt daarin vergeleken met deelnemende gemeenten met dezelfde stedelijkheidsklasse 2.

De resultaten laten zich in een diagram als volgt weergeven.

In deze weergave van de resultaten van de benchmark drukt de omvang van de bol het niveau van service uit in een gemeente (hoe groter hoe meer service). Op de verticale as is de procentuele bronscheiding als maat voor de milieuprestatie weergegeven. Op de horizontale as is tenslotte de gemiddelde kosten per aansluiting weergegeven.¹

Uit de analyse blijkt dat het mogelijk moet zijn om betere milieuprestatie te bereiken bij lagere kosten en vergelijkbaar dienstenniveau. Gemeenten die het in dit verband het

¹ De totale kosten betreffen alle directe en indirecte kosten per aansluiting die gemaakt worden voor het beheer van afval. Btw en kwijtscheldingen zijn in de kosten buiten beschouwing gelaten.

beste doen, Maastricht en Nijmegen, kennen een vergelijkbaar dienstenniveau en een diftar systeem van inzameling met betaalde huisvuilzakken.

De GAD draagt zorg voor de inzameling van huishoudelijk afval afkomstig van de gemeenten Blaricum, Bussum, Hilversum, Huizen, Laren, Muiden, Naarden, Weesp en Wijdmeren (ca. 106.000 huishoudens). Eindhoven en de GAD gemeenten kennen geen heffingen op basis van diftar. Daarnaast geldt dat Apeldoorn, met een diftar systeem nauwelijks betere bronscheiding realiseert dan Deventer met een gradueel lagere kosten per aansluiting. Uit bovenstaande kan blijken dat er nog ruimte voor verbetering in Deventer is, zonder een diftar systeem. Dit laatste is dan ook het oogmerk in de eerste fase van dit plan. Overigens moet worden opgemerkt dat in de vergelijking van de kosten tussen gemeenten ook factoren een rol spelen die niet direct verband houden met het gevoerde afvalbeleid en de uitvoering daarvan. Daarbij valt te denken aan bijvoorbeeld de doorbelaste gemeentelijke overheadkosten, of alle kapitaalslasten zijn meegenomen en de verwerkingskosten van bijvoorbeeld restafval.

Verder kan bij de bronscheiding als enige maat van de milieuprestatie ook kanttekeningen worden geplaatst. In het regionaal onderschreven Afval 2030 programma is als speerpunt de hoeveelheid ongescheiden restafval en grofvuil per inwoner per jaar gekozen. Daarin lijkt ook vooruitgelopen te worden op de bijstelling die VROM mogelijk zal voorstellen in het binnenkort verwachte tweede Landelijke Afval Plan (LAP2). Op dit aspect wordt hierna verder ingegaan.

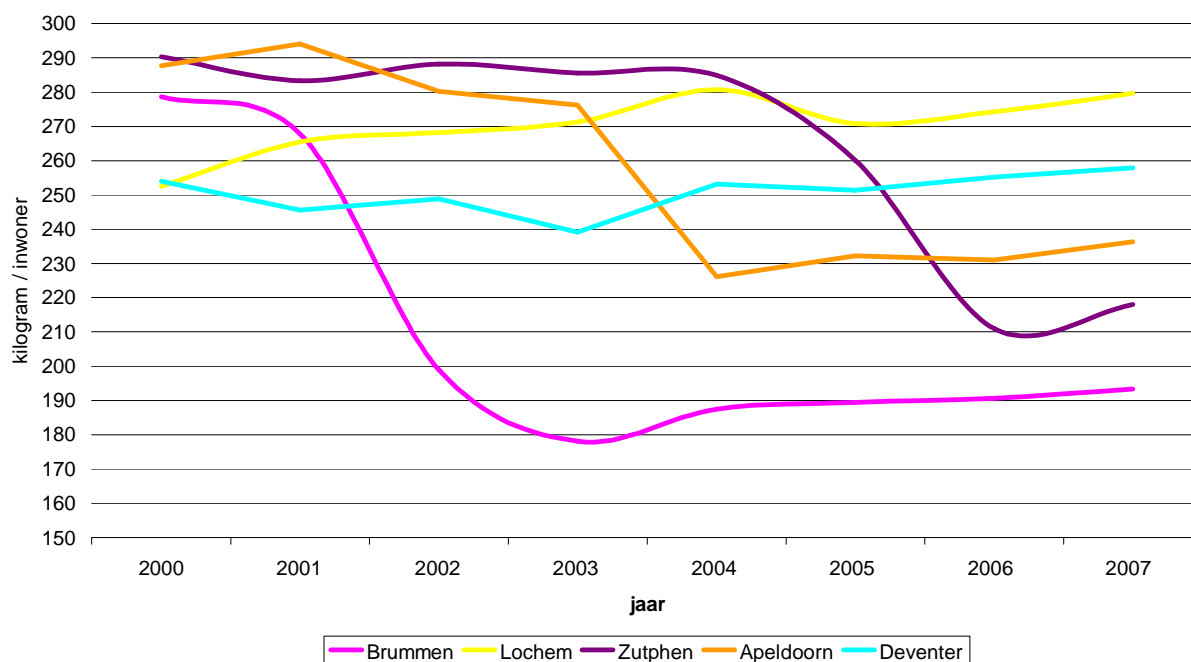
2.2 REGIONALE VERGELIJKING

- *De hoeveelheid ongescheiden afval per inwoner is duidelijk hoger in Deventer ten opzichte van omliggende gemeenten. Vergeleken met Apeldoorn 8% meer en vergeleken met Zutphen zelfs 16% meer. Omdat ongescheiden afval in de verwerkingsfase de hoogste kostprijs heeft, in vergelijking met gescheiden afvalstromen, ligt hierin een gedeeltelijke verklaring voor de relatief hogere kosten voor het afvalbeheer in Deventer.*

In het regionaal gedragen Afval 2030 programma is de beleidsfocus gericht op de ontwikkeling van de hoeveelheid ongescheiden restafval en grofhuisvuil per inwoner per jaar.

Verschillen in de hoeveelheid ingezameld ongescheiden restafval en grofhuisvuil verklaren ook kosten verschillen in het afvalbeheer. De verwerkingskosten van ongescheiden afval zijn immers het hoogst in vergelijking met de gescheiden grondstoffen, die zelfs een positieve waarde kunnen hebben. Hieronder is de ontwikkeling van het rest -en grofafval in regio gemeenten weergegeven.

Rest en grofvuil per inwoner

De gemeente Deventer laat door de jaren heen een relatief gelijkmatig beeld zien. In 2007 bedroeg de hoeveelheid restafval per inwoner gemiddeld 215 kg en voor grofhuisvuil gemiddeld 43 kg per inwoner in Deventer. Samen 258 kilogram per inwoner. Ook het beeld voor de ontwikkeling van restafval zonder grofvuil daarbij geteld vertoont hetzelfde beeld.

De gemeente Deventer kent één afvalstoffenheffing die gebaseerd is op 140 liter mini-containers voor rest – en gft afval en 40 liter stadsemmers in de binnenstad. Additionele containers of grotere containers (240 liter) leiden tot eenzelfde vaste toeslag. De gemeente Lochem kent een heffing die uitsluitend afhankelijk is van de omvang van het huishouden.

De andere gemeenten hebben allen een substantieel lager niveau behaald in het jaar waarop de afvalstoffenheffing afhankelijk werd voor de aangeboden hoeveelheid restafval (diftar) aangevuld met gericht flankerend beleid. Brummen (in 2002), Apeldoorn (in 2004) en Zutphen (in 2006) voerden alle diftar in op basis van de volume-frequentie systematiek.

2.3 ONTWIKKELING AFVALSTROMEN

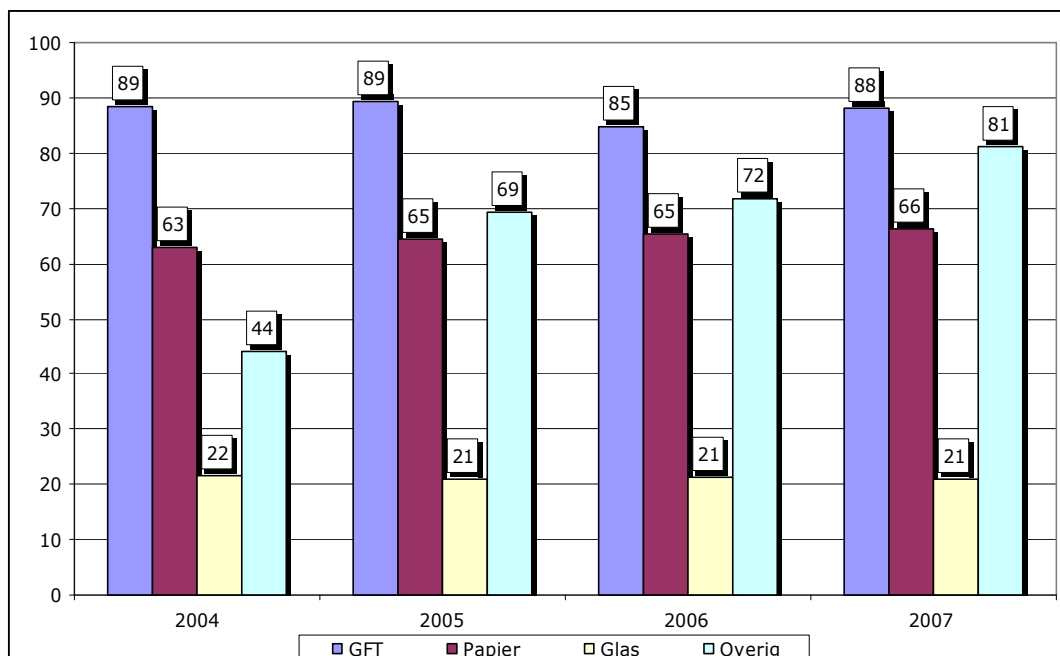
- Per inwoner werd in 2007 gemiddeld 45 kilogram meer afval ingezameld dan in 2004. Dat is een toename met 9,6%
- Deze toename is vrijwel geheel (96%) toe te schrijven aan het gegroeide aanbod van grof vuil dat per inwoner met gemiddeld 43 kilogram per jaar toenam.
- De uitbreiding in 2004 van het stortquotum op het afvalbrengpunt tot 1000 kg per huishouden is daarvoor de belangrijkste verklaring

Per inwoner werd in 2007, 515 kilogram afval ingezameld. Vier jaar eerder, in 2004 was dat nog 470 kilogram afval per inwoner.

Dat is per inwoner gemiddeld 45 kilogram meer afval in 2007 dan in 2004. (+9,6%)

De gescheiden stromen (grondstoffen) zijn veel sneller toegenomen als de ongescheiden stromen. Van de totale toename met 45 kg was 40 kg toe te schrijven aan meer gescheiden grondstoffen per inwoner per jaar. De niet gewenste stijging van het ongescheiden afval (met 5 kg) is volledig toe te schrijven aan de gestegen hoeveelheid ongescheiden grofvuil (6 kg) terwijl het restafval dat aan huis wordt ingezameld een beperkte daling met 1 kg liet zien.

De ontwikkeling van het gescheiden deel van het afval is als volgt weer te geven;

Hieruit blijkt dat de ingezamelde hoeveelheid glas, papier en gft per inwoner een min of meer gelijk niveau heeft behouden, de overige gescheiden stromen van 44 kilogram per inwoner zijn gestegen naar 81 kilogram per inwoner. Dit zijn deelstromen die op de milieustraat worden gescheiden zoals bouw- en sloop afval, hout, groftuinafval e.d. De

uitbreiding van het stortquotum op de milieustraat tot 1000 kg per huishouden in 2004 moet daarvoor als belangrijkste verklaring worden gezien.

2.4 BRONSCHEIDING

- *Doordat het aandeel gescheiden deelstromen in het grofvuil veel sterker gegroeid is als het ongescheiden grofvuil is het bronscheidings voor al het afval gestegen van 46% in 2004 naar 50% in 2007*

Het percentage gescheiden afval van het totale gescheiden en ongescheiden afval wordt bronscheiding genoemd. Dit bronscheidings percentage is voor alle afvalstromen uit Deventer in de achterliggende periode gestegen van 46% gescheiden deelstromen naar 50% gescheiden deelstromen in de gemeente. Deze ontwikkeling illustreert de verandering van afval naar grondstof, maar nog niet de reductie van het restafval per inwoner.

De doelstelling in het LAP voor de stedelijkheidsklasse 2 (waartoe Deventer behoort) is 53% en wordt nog niet gehaald.

Belangrijk voor de beleidsontwikkeling is het gegeven dat de toename van de bronscheiding in Deventer niet het gevolg was van een betere bronscheiding bij het "klein afval" maar volledig moet worden verklaard uit de (gestegen) hoeveelheid grofvuil en het sterk toegenomen aandeel gescheiden deelstromen daarin. Het aandeel gescheiden afval uit het grof afval is immers gestegen van 54% naar 65%. Het aandeel ingezamelde gft, papier en glas uit het "klein afval" is stabiel gebleven sinds 2004 op 45%.

De landelijke doelstelling voor bronscheiding van de totale hoeveelheid GHA bedraagt 75% (LAP) en wordt dus nog niet gerealiseerd.

Jaar	2002	2003	2004	2005	2006	2007	LAP doelstelling
Scheiding GHA (%)	47,5 %	50,3 %	45,4 %	58,6 %	57,5 %	65,3 %	75%

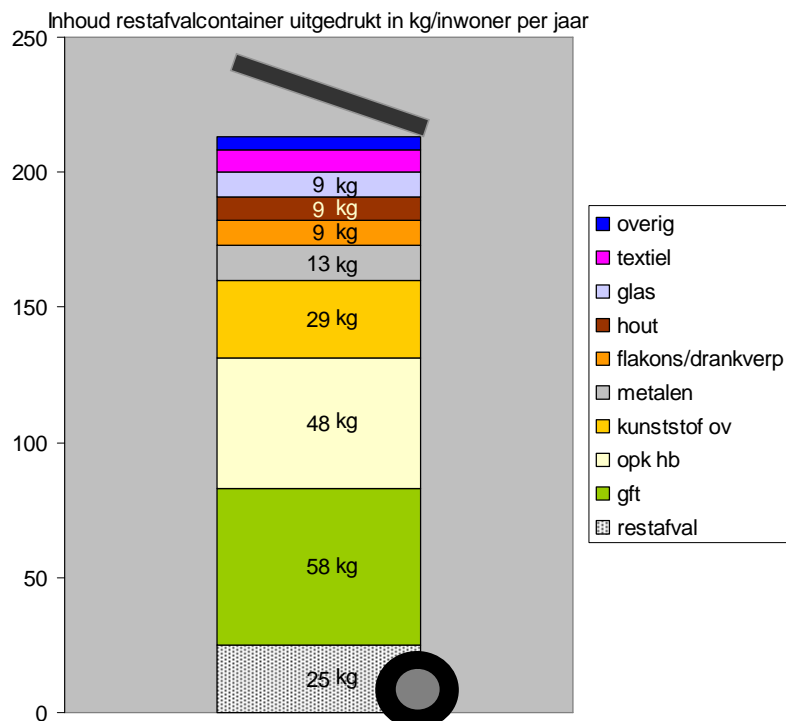
2.5 SAMENSTELLING VAN HET RESTAFVAL

- *De sorteer analyse van het als restafval aangeboden huisvuil, laat zien dat daarin nog potentieel belangrijke hoeveelheden nuttige deelstromen gevonden kunnen worden. De belangrijkste daarvan zijn gft, gevolgd door oud papier en karton, flacons en drankverpakkingen en glas.*
- *Van de gemiddeld aangeboden hoeveelheid van 215 kg per inwoner per jaar is slechts 12% (25 kilogram) als "echt afval" aan te merken.*

Sorteerproeven geven inzicht in de samenstelling van het ongescheiden aangeboden restafval in een gemeente. Daarvan kan worden afgeleid welke potentiële verlaging in het restafval door het beter scheiden daarvan mogelijk is.

Deze potentiële ruimte voor het beter scheiden, geeft ook inzicht in de bijdrage die daarvan te verwachten is voor doelstellingen per deelstroom en het percentage bronscheiding nog mogelijk is door beter te scheiden aan de bron.

In onderstaande "restcontainer" grafiek is de hoeveelheid restafval van 213 kg per inwoner per jaar op basis van een representatieve sorteerproef voor Deventer naar de onderscheiden componenten verdeeld. Conclusie is dat momenteel iets meer dan 10% van de inhoud van de restafvalcontainer ook feitelijk niet te scheiden rest afval is.

Belangrijkste nuttige deelstromen in de restcontainer zijn, gft afval (58 kg), herbruikbaar oud papier en karton(Opk)(48 kg), kunststof (29 kg) en glas (13 kg).

2.6 WAARDERING AFVALDIENSTVERLENING DOOR BURGERS

- *Waardering van de dienstverlening is overwegend goed te noemen dat geldt voor allebetrokken uitvoerders Circulus, Sallcon en Het Goed.*
- *Verbeterpunten betreffen voornamelijk de intensivering van de bestaande dienstverlening, voor papier inzameing wordt het verwaaien van het papier als knelpunt genoemd.*

Periodiek wordt door de gemeente onderzoek gedaan onder burgers naar meningen over en waardering van de afvaldienstverlening. In vervolg op dergelijk onderzoek in 2002 en 2005 is begin dit jaar opnieuw een dergelijk onderzoek uitgevoerd (Een peiling naar de inzameling van huishoudelijk afval in Deventer, febr 2008).

Per afvalstroom is gevraagd naar de waardering van de inzameling en verbeterpunten;

Rest afval aan huis 8,0

Genoemde verbeterpunten: grotere containers en wekelijks inzamelen

GFT afval aan huis 7,7

Genoemde verbeterpunten: grotere containers, bij warm weer vaker inzamelen en in snoeiperiodes

Oud papier aan huis 8,3

Genoemde verbeterpunten: invoering van standaard container of afsluitbare kratten om wegwaaien papier tegen te gaan.

Glas aan huis en verz 8,4

Genoemde verbeterpunten: vaker legen en meer glasbakken

Textiel en kleding verz .7,4

Genoemde verbeterpunten: meer verzamelpunten en vaker legen

Kringloop aan huis 7,5

Genoemde verbeterpunten: zuiniger omgaan met aangeboden spullen, minder kieskeurig over aannemen spullen

Kga aan huis 6,9

Genoemde verbeterpunten: meer bekendheid aan geven en aparte bak naast glascontainer

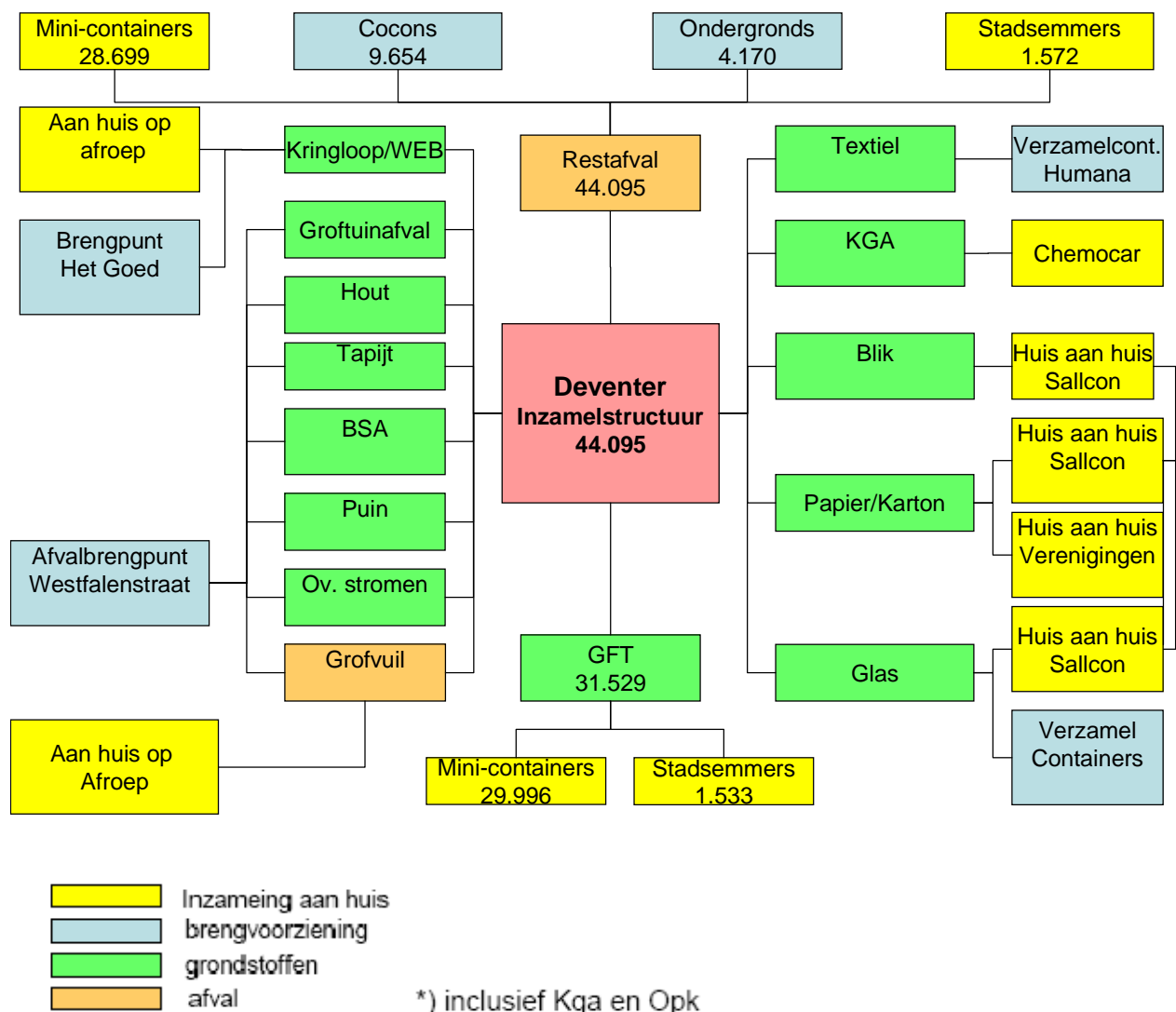
Milieustraat67% waardering goed, 22% weet niet, 8% niet goed/niet slecht, 3% niet goed

3 BELEIDSINSTRUMENTEN

3.1 INZAMELSTRUCTUUR

- *Vrijwel alle deelstromen worden periodiek aan huis ingezameld*
- *Grofvuil wordt voor het overgrote deel gebracht bij de milieustraat*
- *Bij 72% van de huishoudens wordt gft gescheiden ingezameld.*

De inzamelstructuur laat zich als volgt schematisch weergeven. Daarin is onderscheiden naar afvalstroom, welk inzamelmiddel voor hoeveel huishoudens wordt ingezet.

Hieruit blijkt dat vrijwel alle nuttige deelstromen uit het afval bij huis worden ingezameld. Uitzondering vormen textiel en de uit het grofvuil te scheiden nuttige deelstromen (muv kringloop/WEB), die alleen bij het milieustraat (Westfalenstraat) gescheiden gebracht kunnen worden.

Voor GFT geldt dat bij 72% van de huishoudens deze deelstroom gescheiden wordt ingezameld. Bij het overgrote deel (ca 90%) van de hoog- en gestapelde bouw wordt geen gft gescheiden ingezameld, omdat de hoeveelheid daar te beperkt is door het ontbreken van de tuinafval fractie.

Verder blijkt dat restafval bij 31% (ondergronds en cocons) van de huishoudens in verzamelvoorzieningen wordt ingezameld in de directe nabijheid van het huis. Overigens geldt bij een aantal inzamellocaties met mini containers dat deze ook op zogenaamde clusterplaatsen in de nabijheid van de eigen woning moeten worden aangeboden als de bereikbaarheid voor het inzamelvoertuig daartoe dwingt.

Stadsemmers (40 liter) worden in de binnenstad gebruikt voor zowel rest als gft afval.

3.2 CONTAINERMANAGEMENT EN HEFFING

- *25% van de huishoudens voor restafval en 5% voor gft afval, hebben geen inzamelmiddel dat middels een unieke identificatie, autoriseerbaar is met behulp van de belastingen administratie.*
- *Dit betreft de inzameling in zogenaamde cocons met behulp van verzamelcontainers en de inzameling met stadsemmers in de binnenstad.*
- *35% van de huishoudens kennen geen feitelijke beperking in het aanbod van hun restafval en 5% in het aanbod van hun gft afval.*
- *De afvalstoffenheffing kent weliswaar een vaste toeslag voor afwijkingen in container volume, maar in de praktijk geldt dit uitsluitend voor de gebruikers van mini-containers(65% van de huishoudens).*
- *Slechts 8 % van de huishoudens met stadsemmers hebben meer dan de standaard set tegen 24% van de huishoudens met mini containers. De toeslag geldt niet voor huishoudens die gebruik maken van ondergrondse voorzieningen en cocons.*

Deventer kent reeds een groot aantal jaren een (beperkt) systeem van containermanagement. De daarvoor benodigde registratie en beheer activiteiten worden uitgevoerd door Circulus.

Containermanagement geldt voor de inzameling met mini-containers (rest en gft) en met ondergrondse inzamelvoorzieningen.

Voor mini-containers geldt dat deze gekoppeld zijn aan een adres dat bekend is bij de gemeentelijke belastingadministratie. Wanneer bij deze huishoudens extra volume (naast de basisset (twee keer 140 liter of twee keer 40 liter) wordt gevraagd voor rest – en gft afval dan leidt dat tot een ophoging van de afvalstoffenheffing met een vast bedrag per jaar.

Voor ondergrondse voorzieningen geldt dat deze afgesloten zijn en alleen gebruikt kunnen worden door houders van een toegangspas. Deze pas is gekoppeld aan een adres dat bekend is bij de gemeentelijke belastingadministratie.

Dat betekent dat voor bijna 25% van de huishoudens het aanbod van restafval nog niet in bovenstaande zin autoriseerbaar is. Dat geldt voor de aanbiedingen bij cocons en met stadsemmers in de binnenstad. Dat betekent dat ook anderen dan waarvoor het inzamelmiddel bedoeld is toegang hebben tot de voorziening en dat de voorziening zelf voor gebruikers geen volume beperking kent. Voor de ondergrondse voorziening geldt ook geen volume beperking.

De afvalstoffenheffing bedraagt per perceel in 2008 € 277,44 per jaar ongeacht de omvang van het huishouden.

Indien het huishouden beschikt over meer dan de tot de basisset behorende

- twee stadsemmers van 40 liter voor rest- en gft afval of,
- de twee tot de basisset behorende minicontainers van 140 liter voor rest- en gft afval of,
- over containers van groter formaat dan de minicontainer van 140 liter,

dan geldt per geval/container een toeslag op de heffing van € 65,52 per jaar.

Van de huishoudens die aangewezen zijn op mini containers hebben circa 7.000 (24%) een extra 140 liter container of een grotere 240 liter container in gebruik. Het merendeel betreft 240 liter rest afval containers.

Van de huishoudens die op stadsemmers zijn aangewezen hebben slechts 123(8%) een extra 40 liter container in gebruik. Het merendeel betreft een extra rest afval container van 40 liter.

3.3 EIGENDOM EN BEHEER INZAMELMIDDELEN

- *Aanschaf/vervangings beslissing overgrote deel inzamelmiddelen staat los van onderhouds- en beheer beslissing*
- *Dit gaat ten kosten van efficiency en kwaliteit van de inzet van de middelen*
- *Voor de in dit plan voorgestelde vernieuwingen van de inzamelstructuur is een integrale verantwoordelijkheid voor de middelen een succesfactor*

De gemeente is eigenaar van de inzamelmiddelen met uitzondering van de bovengrondse verzamelcontainers voor glas. Het onderhoud en beheer van alle inzamelmiddelen is opgedragen aan Circulus. Daaronder is ook het beheer van de registratie middelen en het container/toegangspas management.

Daarmee is de keuze voor aanschaf/vervangning van de inzamelmiddelen gescheiden van het beheer en onderhoud.

Naar bedrijfseconomische maatstaven kan in de praktijk daardoor niet steeds de meest optimale afweging gemaakt worden. Dit gaat ten koste van efficiency en kwaliteit van de beschikbare inzamelmiddelen.

Overdracht van het eigendom aan Circulus met een integrale beheer en eigendomsvergoeding brengt daar verandering in, doordat alle beheersmogelijkheden dan in samenhang kunnen worden afgewogen.

De inzamelmiddelen zullen in verband met fiscale aspecten (eventueel gefaseerd) tegen een reële dagwaarde overgenomen worden door Circulus. Deze dagwaarde ligt gemiddeld hoger dan de boekwaarde. Dit betekent een eenmalig opbrengst voor de gemeente Deventer. Hiertegenover staat een verhoging van de kapitaallasten (afschrijving en rente) die door Circulus jaarlijks in rekening gebracht zullen worden.²

Voorgesteld wordt om de eenmalige opbrengsten van de verkoop van inzamelmiddelen in de egalisatiereserve op te nemen en daaruit de extra kapitaallasten te voldoen.

Op langere termijn zullen de verhoogde kapitaallasten enige invloed hebben op de hoogte van de afvalstoffenheffing. Overigens zouden de kapitaallasten ook hoger zijn geworden als de inzamelmiddelen in beheer van de gemeente zouden zijn gebleven als gevolg van vervanging van afgeschreven inzamelmiddelen.

² Zie bijlage 3

De doelstellingen voor 2014 van de gemeente Deventer zullen zich richten op zowel die uit het Landelijke Afval Plan (LAP) als die welke in het regionale Afval 2030 programma zijn ontwikkeld.

Allereerst wordt stilgestaan bij de gevolgen van het LAP voor de gemeente. Zoals reeds in het vorige hoofdstuk vermeld geldt voor Deventer een bronscheidings percentage van 53%. Het in 2007 gemeten percentage voor Deventer bedraagt 50%.

Het LAP kent daarnaast ook doelstellingen voor de belangrijkste deelstromen die ondermeer worden berekend op basis van de potentieel aanwezige nuttige deelstromen in het ingezamelde restafval. Op basis van de in 2007 uitgevoerde sorteeraanlyse in Deventer is in bijlage 1 toegelicht welke taakstellingen daaruit voortvloeien per deelstroom.

Daaruit blijkt dat op grond van de huidige (gemiddelde) uitkomst van de analyse voor het behalen van het LAP doel:

- voor GFT afval geen extra inspanning vereist is
- voor papier een extra inspanning vereist is van 2,8 kilo per inwoner per jaar en
- voor glas een extra inspanning vereist is van 4,3 kilo per inwoner per jaar

Wij menen dat LAP doelstellingen nog maar van beperkte betekenis kunnen zijn voor het afvalbeleid van de gemeente gelet op het feit dat de doelstellingen zich nauwelijks goed (of zelfs strijdig) lijken te verhouden tot de ambitie om het ongescheiden afval (grof en fijn) in absolute zin terug te dringen. Zoals ook toegelicht met de cijfers uit de afgelopen periode geldt dat bij een stijgende hoeveelheid ongescheiden grofvuil toch sprake kan zijn van een verhoging van het bronscheidingspercentage. Dit doordat het gescheiden grofvuil in verhouding nog sneller toeneemt. Daarmee wordt ook aangetoond dat dit criterium voor de milieuprestatie onvoldoende sturing biedt voor beleid en monitoring. Verwacht wordt dat ook in LAP twee met deze ongewenste effecten van de bronscheidingsnorm rekening gehouden gaat worden.

Daarom zullen wij ons in de komende planperiode meer gaan richten op het terugdringen van de hoeveelheid restafval en ongescheiden grofvuil. Door in te zetten op preventie en het nog beter scheiden van het afval zal de hoeveelheid ongescheiden afval in absolute zin moeten dalen. De gemeente wil op den duur helemaal geen ongescheiden afvalstromen meer. Zoals ook inzet is in het Afval 2030 programma zal daarvoor de hoeveelheid restafval en ongescheiden grofvuil in absolute zin teruggedrongen moeten worden.

De hoofddoelstellingen van dit afvalplan zijn daarom:

- a. Verlaging van de hoeveelheid restafval en grofvuil per inwoner per jaar. In 2007 bedraagt dit cijfer nog 258 kg per inwoner. Doel is om in 2014 150 kg per inwoner per jaar te bereiken.

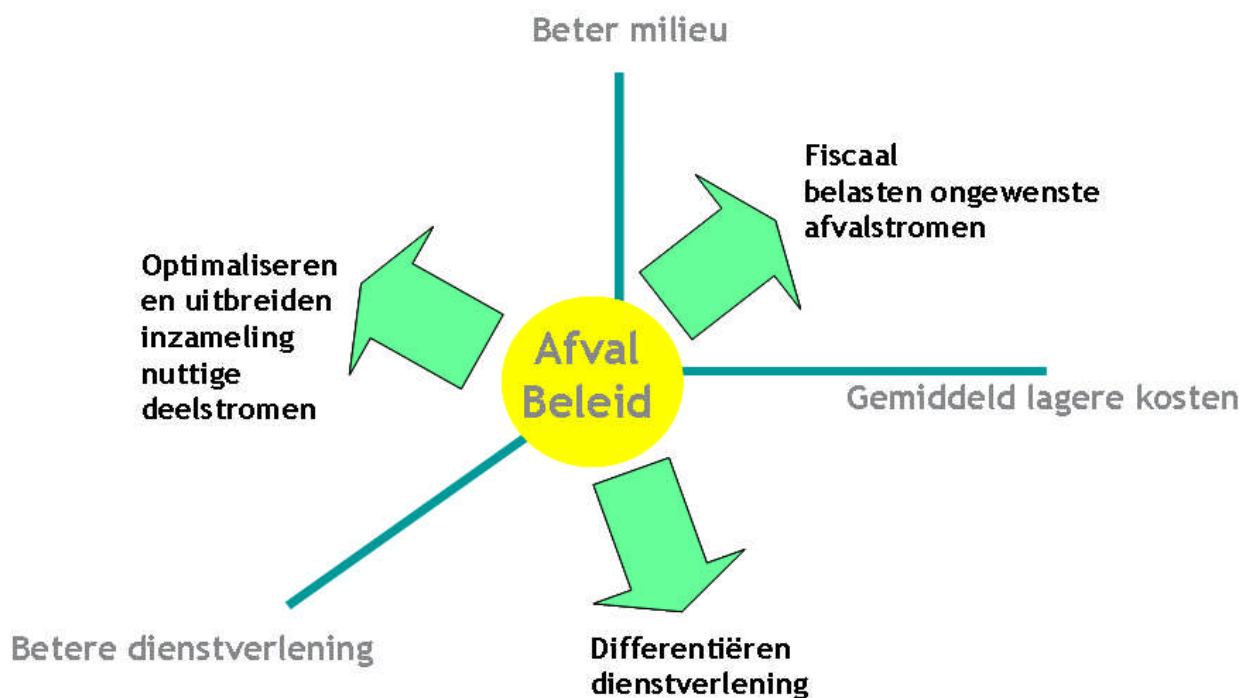
- b. De totale kosten voor het afvalbeheer zullen niet hoger zijn dan het benchmark gemiddelde zoals bepaald door Senter Novem voor de stedelijkheidsklasse 2 en toegelicht op pagina 6.
- c. Verhoging van de bronscheiding tot minimaal 60% voorzover dit niet in strijd is met voornoemde doelstellingen.
- d. Verbetering van het gemiddelde service niveau door deze beter te laten aansluiten op woongebieden en doelgroepen (b.v. senioren, jonge gezinnen, eigen huis eigenaren).

Achterliggende doelstellingen, die bijdragen aan het realiseren van de hoofddoelstellingen zijn:

- e. Door regionale bundeling van afvalstromen beter gebruik maken van kansen op een hoger milieurendement bij de verwerking van afvalstromen en het verkorten van de (na)transportafstanden.
- f. Medewerking van burgers stimuleren om deel te nemen aan de gescheiden inzamelingen waarvoor producentenverantwoordelijkheid geldt en voorkomen dat deze burgers "dubbel belast" worden middels verwijderingsbijdragen en afvalstoffenheffing.
- g. Intensiveren van de samenwerking door Circulus met gemeentelijke instellingen die gericht zijn op de reïntegratie van mensen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt.

5.1 DRIE DIMENSIES

Het afvalbeleid zal langs de drie gebruikelijke dimensies voor dat beleid (de afvaldriehoek) worden ontwikkeld.

Drie sporen kunnen worden onderscheiden, die hier in hoofdlijnen worden geschetst. In het volgende hoofdstuk wordt per deelstroom dit verder uitgewerkt en onderbouwd:

- a. Optimaliseren en uitbreiden van de inzameling.
 Primair door verbetering van de afscherming van de rest afvalinzameling in cocons en stadsemmers voor ongeoorloofd gebruik.
 Daarnaast zal prioriteit worden gegeven aan die deelstromen waarvan in potentie de hoogste bijdrage kan worden verwacht aan de geformuleerde doelstellingen. Het succes van deze aanpak zal primair gemeten worden aan de ervaren betere dienstverlening en de bijdrage aan het terugdringen van de hoeveelheid restafval en ongescheiden grofvuil. Gelet op de sorteerproef resultaten zal prioriteit gegeven worden aan de preventie van gft (met name tuinafval) door composteeracties en op het beter scheiden van gft uit het rest afval. Papierinzameling met behulp van mini containers wordt geïntroduceerd. Het separaat inzamelen van verpakkingsafval zal verder ontwikkeld en uitgebreid worden rekening houdend met de resultaten uit de lopende proef. Voor het grofvuil zal de aandacht zich moeten richten op het beter scheiden van het grofvuil in nuttige deelstromen.
 Beide acties zullen tot resultaat moeten hebben dat de bronscheiding verbetert en de hoeveelheid restafval en grofhuisvuil per inwoner daalt.

- b. Differentiëren van de dienstverlening geldt als de ontwikkelrichting waarin op basis van tevredenheids onderzoek bij burgers en in reactie op klankbordgroepen en of wijkgroepen wordt nagegaan op welke wijze specifiek kan worden tegemoet gekomen aan wensen van groepen huishoudens. Ook kan sprake zijn van onevenredig intensief gebruik van voorzieningen door specifieke groepen, wat kostenverhogend werkt op de gemiddelde kosten.
- Gedacht kan worden aan het gebruik van het stortquotum voor grofvuil op de milieustraat. Daarbij staat niet zozeer het milieu rendement voorop, maar meer het verhogen van de gemiddelde tevredenheid over de service. Door de dienstverlening beter op de wensen te laten aansluiten van meer huishoudens en tegelijkertijd diensten die relatief duur zijn maar weinig aansluiten bij de service wensen van huishoudens af te bouwen, kunnen de afvalbeheer kosten gelijk blijven of zelfs dalen.
- Speciale aandacht hebben hier het verhogen van de service bij het kunnen aanbieden van groftuinafval en het kritisch toetsen van het gebruik van het stort quotum voor grofvuil op de milieustraat.
- Ook het ondersteunen van gft scheiding voor huishoudens waar dit momenteel niet gebeurt, op basis van vrijwilligheid, zal worden onderzocht. Op wijkniveau worden pilots opgezet om de effectiviteit van deze initiatieven te onderzoeken met behulp van nieuwe middelen zoals de biobox en de bokashi.
- c. Het fiscaal belasten van ongewenste afvalstromen wordt als mogelijke derde spoor van het beleid tevens ook als het sluitstuk van het beleid gezien voor de komende periode. Door fiscaal een substantiële financiële prikkel te leggen bij de aanbieding van restafval worden de onder a en b genomen maatregelen zowel naar milieuresultaat als in kostenbesparing gestimuleerd. Deze derde beleidsinspanning zal genomen moeten worden als met de twee eerder genoemde sporen onvoldoende succes wordt geboekt bij het realiseren van de geformuleerde doelstellingen. Deze eerdere maatregelen kunnen dan ook gezien worden als zogenaamd flankerend beleid aan de fiscale belasting van ongewenste stromen, dat er voor kan zorgen dat het scheiden van afval ook voldoende mogelijk en aantrekkelijk is. Dit laatste zal zeker het draagvlak en de acceptatie van het fiscaal belasten van specifieke ongewenste afvalstromen vergroten. Ervaringen zoals in de gemeente Zutphen met de invoering van diftar wijzen ook in die richting. Verder zal deze beleidslijn het beter benutten van de mogelijkheden die producentenverantwoordelijkheid biedt stimuleren en daarmee dubbele belasting van deze afvalstromen via het restafval terugdringen. Dit omdat de individuele burger daar direct het voordeel van ondervindt. Een principe besluit over deze beleidsrichting zal tijdig en grondig voorbereid moeten worden om nog binnen de planperiode tot implementatie en ook effect te kunnen hebben. Onze inschatting is dat dit principe besluit uiterlijk eind 2010 genomen dient te worden. Op dat moment kan ook vastgesteld worden of de tot dat moment genomen maatregelen onder beleidsrichting a en b wel of niet voldoende effect hebben gehad in het licht van de te bereiken doelstellingen.

Voor alle drie bovenstaande beleidssporen geldt dat die alleen succesvol kunnen zijn wanneer die door effectieve communicatie worden ondersteund. Informatie en communicatie met burgers zal er op gericht moeten zijn om via kennis vermeerdering en attitude verandering daadwerkelijk tot de gewenste gedragsverandering te komen. Zonder uitdrukkelijke aandacht voor deze beleidsondersteunende communicatie

zullen uitbreidingen van voorzieningen en het zo nodig introduceren van prijsprikkels niet effectief blijken en met gebrek aan acceptatie en draagvlak te maken krijgen. De communicatie aanpak zal enerzijds een algemene op kennis houding en gedrag gerichte structurele aanpak zijn die onderdeel uitmaakt van het regionale Afval 2030 programma en anderzijds per deelproject voortbouwen op de zeer effectieve wijkgerichte aanpak, waarmee positieve ervaringen zijn opgedaan in het Afval Apart project. In de samenwerking met Cambio wordt daaraan verder uitwerking gegeven.

De regionale bundeling van het afval uit Deventer voor de verwerking van afvalstromen zal door Circulus en Berkel in het gebied waar deze overheidsbedrijven voor gemeenten het afvalbeheer uitvoeren worden ingevuld. Door bundeling kunnen nieuwe verwerkingstechnieken (bijv. biomassa) en kortere transportafstanden worden gerealiseerd. Recent voorbeeld hiervan is de aanbesteding van gft afval door Circulus en Berkel voor alle deelnemende gemeenten, waar naast de gevraagde duurzaamheids aspecten ook op prijs en transportafstanden marktconforme condities werden gerealiseerd met de VAR in Twello.

5.2 TWEE FASES

De in de vorige paragraaf vermelde drie hoofdlijnen voor het beleid zullen gefaseerd uitgevoerd worden. Daarbij onderscheiden wij twee fases.

In fase 1 zullen de initiatieven uitgewerkt en ingevoerd worden die passen in het type a en b zoals aangegeven. Het project Afval Apart dat gestart is en dat gebruik maakt van subsidie mogelijkheden voor dat doel, past in fase 1. Ook het in Stedendriehoek verband ontwikkelde Afval 2030 programma met initiatieven gericht op de kennis ontwikkeling en communicatie ondersteuning past volledig in fase 1. Deze fase zal doorlopen gedurende de gehele planperiode. Omdat het gedrag van burgers het aangrijpingspunt is voor de noodzakelijke aanpassingen, zal communicatie met hen centraal moeten staan in de aanpak. Zowel in het afval apart project als in het afval 2030 programma zijn daarin goede aanzetten gegeven waarop zal worden voortgebouwd.

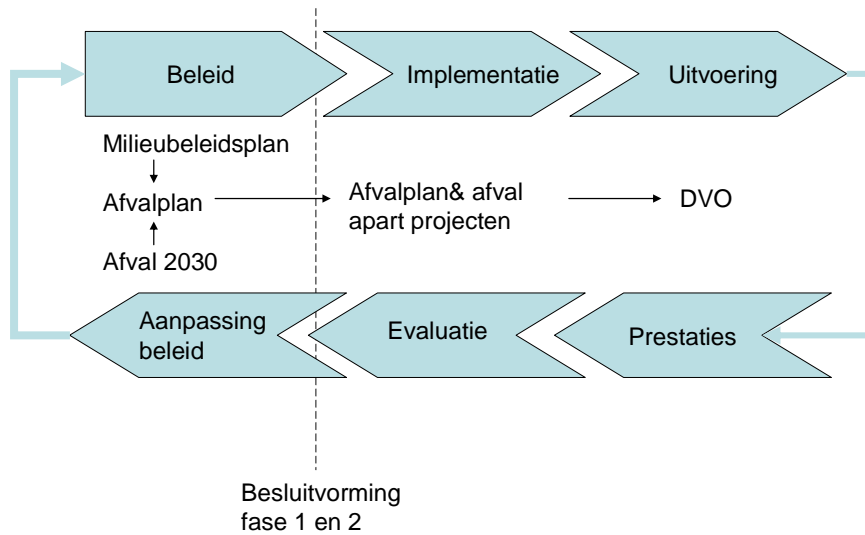
Fase 2 zal starten op basis van een tussentijdse toetsing van de resultaten die in fase 1 worden bereikt. Deze tussentijdse toetsing wordt in eerste instantie gepland voor medio 2011.

De verwachting van Circulus is dat de maatregelen in fase 1 onvoldoende zullen zijn om de doelstellingen te halen, maar wel voorwaardelijk zijn om de noodzakelijke vervolgstappen in het beleid in fase 2 te kunnen nemen.

Met de in fase 1 voorgestelde maatregelen zal ca 6 % reductie van het ongescheiden restafval (inclusief grofvuil) gerealiseerd kunnen worden (15 kg per inwoner per jaar). Hiervan is ca 11 kg toe te schrijven aan de invoering van ondergrondse inzameling en 4 kg aan de gescheiden inzameling van kunststoffen.

Fase 2 begint met het principe besluit over tempo en de wijze waarop inhoud gegeven wordt aan het selectief fiscaal belasten van ongewenste afvalstromen. Uit ervaringen met diftar in andere gemeenten verwachten wij daarvan een veel intensiever gebruik van de dan verbeterde afvalscheidings-infrastructuur binnen Deventer. Een additionele besparing van 100kg per inwoner ongescheiden restafval(inclusief grofvuil) is daarvan te verwachten. Daarmee zou de 150 kg doelstelling bereikt kunnen worden.

Het afvalplan is een instrument in de meerjarige gemeentelijke beleidscyclus voor het afvalbeheer. Schematisch is deze als volgt weer te geven.

Het plan voorziet daarmee in twee belangrijke beslismomenten. Allereerst de besluitvorming over de opzet van het plan en fase 1. Als na evaluatie van de resultaten daarvan medio 2011 blijkt dat de doelstellingen met de genomen acties in fase 1 onvoldoende gerealiseerd zijn, wordt in fase 2 besluitvorming over de dan nader uitgewerkte plannen in dat kader voorgelegd.

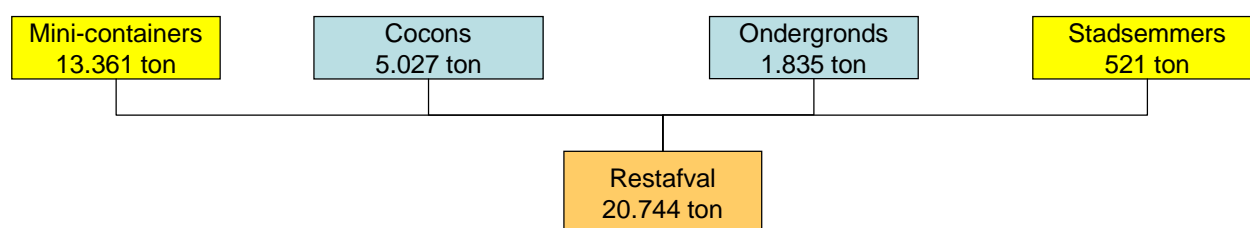

6 UITWERKING FASE 1 PER AFVALSTROOM

6.1 REST AFVAL

- De ingezamelde hoeveelheid restafval in cocons omgerekend naar inwoners waarvoor ze bestemd zijn leidt tot een 59 kilo meer per inwoner per jaar dan verwacht. Dit komt overeen met 5,3% van het totale restafval op jaarbasis. Stadsemmers laten dit beeld niet zien.
- De stadsemmer wordt vaak gecombineerd aangeboden of vervangen door losse vuiniszakken. Dit belast de kwaliteit van de openbare ruimte en vormt arbo technisch een knelpunt voor de inzameling.

Analyse van de hoeveelheid restafval per inzamelmiddel levert het volgende beeld op:

6.1.1 COCONS

Combineren wij het aantal aansluitingen en per inzamelmiddel naar deelgebieden in de stad en houden we rekening met de verschillen in omvang van de huishoudens per deelgebied (inwoners/huishouden), dan ontstaat het volgende beeld. Zie voor de onderliggende berekening bijlage 2.

Restafval	kg/inw	inw/aansl
Stadsemmers	217	1,53
Cocons/rolcontainer zonder toegangspas	267	1,95
Ondergronds verzamel met toegangspas	205	2,15
Percelen mini's bechipt	201	2,31
Gemiddelde alle inzamelmiddelen	215	2,19

Eenzijds blijkt daaruit het feit dat naar mate huishoudens in omvang toenemen er sprake is van een lagere hoeveelheid restafval per inwoner.

Opvallende afwijking in deze reeks is de hoeveelheid restafval per inwoner voor cocons. Wanneer rekening gehouden wordt met het "schaaleffect" van de omvang van het huishouden, zoals uit de andere cijfers is af te leiden, dan zou een genormaliseerd cijfer verwacht zijn van 208 kg/inw.

Dit resulteert in een onverklaard "over aanbod" van restafval bij cocons van gemiddeld ca 59 kg/inwoner per jaar. Rekening houdend met het aantal betrokken inwoners,

resulteert een onverklaard aanbod van ca 1100 ton restafval afkomstig uit cocons in 2007. Dit komt overeen met ruim 5,3% van het totaal in Deventer aangeboden restafval in 2007.

De herkomst van dit "teveel" aan restafval is niet op voorhand vast te stellen. In theorie zijn er een aantal verschillende oorzaken denkbaar:

1. er is gebruik van cocons door niet-huishoudens
2. er is gebruik van cocons door andere huishoudens die ook de beschikking hebben over een ander inzamelmiddel. Deze ontwijken zo de extra kosten van bijvoorbeeld een extra mini of groter volume.
3. de bewoning is in de praktijk intensiever dan uit de statistiek voor het betreffende stadsdeel blijkt.

Gelet op het open karakter van de cocon voorziening is dit op voorhand niet eenduidig vast te stellen. Oneigenlijk gebruik door niet-huishoudens en andere buurtbewoners lijkt een waarschijnlijke verklaring.

Maatregel:	Cocons vervangen door (ondergrondse) voorzieningen met toegangspas.
Doel:	Verminderen van aangeboden restafval (ca 1000 ton op jaarbasis)
Aandachtspunten:	Afstemming met bewoners Gevolgen voor heffing onderzoeken Handhaving
Aktie:	Projectplan uitwerken

6.1.2 STADSEMMERS

De inzameling met stadsemmers leidt weliswaar niet tot een disproportionele hoeveelheid restafval per inwoner maar ontmoet wel veel problemen bij omwonenden en winkeliers. Veel van het afval wordt namelijk niet in de emmers aangeboden maar los in vuilniszakken. Dit vormt arbo-technisch ook een probleem voor de inzamelaar. Ondanks dat twee keer per week rest afval wordt ingezameld en wekelijks gft afval is overlast in de praktijk vaak het geval. Regelmatig verschijnen daarover ook perspublicaties.

De mogelijkheid van een extra stadsemmer wordt maar zeer beperkt benut (8%). Handhaving op het gebruik van de emmers blijkt onvoldoende effectief of te beperkt.

Ervaringen met de vervanging door ondergrondse voorzieningen kunnen voor het merendeel van de bewoners op ruime instemming rekenen. Integratie met een voorziening voor kantoor- winkel en dienstenafval (KWD-afval) kan de problematiek in breder verband oplossen. Met één ondergrondse container is daar nu ervaring mee opgedaan.

Naar de problematiek van het afval in de binnenstad is door Tauw in 2005 een onderzoek uitgevoerd. Veel van de aanbevelingen daarin gelden nog steeds.

Ook in het kader van het project "Buurt-aan-Zet" zijn een beperkt aantal ondergrondse containers geplaatst ter vervanging van de stadsemmers.

Maatregel:	Stadsemmers vervangen door (ondergrondse) voorzieningen met toegangspas.
Doel:	Verminderen van overlast, stoppen inzamelen vuilniszakken,voorziening voor KWD afval.
Aandachtspunten:	Afstemming met bewoners en bedrijven over locatiekeuze Gevolgen voor heffing/tarifering onderzoeken Handhaving
Aktie:	Projectplan uitwerken

6.1.3 ONDERGRONDSE VERZAMELCONTAINERS

Ondergrondse restafval containers met toegangspas zijn reeds langere tijd in gebruik in Deventer. Inmiddels zijn er drie soorten in bedrijf. Het oudste type (zonder dubbelzijdige trommel) moet worden vervangen vanwege hoge onderhoudskosten en storingsgevoeligheid.

Maatregel:	Vernieuwen verouderde containers (
Doel:	Verminderen van storings en onderhoudskosten
Aandachtspunten:	Eigendom inzamelmiddelen
Aktie:	Projectplan uitwerken

6.2 GROFVUIL

6.2.1 MILIEUSTATION

- *Het milieustation op de Westfalenstraat heeft aanmerkelijk meer afval en bezoekers ontvangen als gevolg van de verruiming van de grofvuil hoeveelheid van 300 kilogram naar 1000 kilogram per jaar per huishouden.*
- *Daarmee zijn de grenzen voor het verder scheiden van grofvuil bereikt*
- *Ruim 60% van de aanbieders op de Westfalenstraat brengt minder dan 500 kg per jaar.*

Sinds 1 juni 2004 is de milieustraat aan de Westfalenstraat geopend.

Sindsdien geldt ook een gratis quotum van 1000 kg per jaar voor het aanbieden van grof huishoudelijk afval(GHA) op de Milieustraat voor bezitters van een Milieupas. Daarnaast is er een tarief van € 15,75 per m3 voor het laten ophalen van GHA ingevoerd. Invaliden en 65+-ers met milieupas zijn vrijgesteld van dit tarief.

Gevolg is geweest dat er een veel scherpere toename is opgetreden van het gebrachte GHA in vergelijking met het gehaalde GHA. Daarmee is de verhouding tussen halen en brengen van GHA ook scherp verschoven. In 2003 werd nog circa 65% aan GHA gehaald, in 2007 was dit minder dan 1%.

Jaar	2002	2003	2004	2005	2006	2007
GHA (ton) Halen	--	--	44	41	56	77
GHA (ton) brengen	5.035	5.112	7.131	9.186	10.317	11.172

Deze cijfers vertalen zich ook in een enorme toename van het aantal bezoekers. Op jaarbasis in 2007 ruim 88.000 bezoekers. Dit komt overeen met gemiddeld 366 aanbiedingen op het milieustraat per dag en op piekdagen 650 aanbiedingen.

In 2007 hebben 58% van de huishoudens in Deventer gebruik gemaakt van de milieustraat en daar grofvuil afgegeven.

Gemiddeld is 3,4 keer in het jaar aangeboden.

Hoeveelheid aangeboden	Huishoudens
0-500kg	15603
>500 kg en <1000 kg	8114
> 1000 kg	1785
	25502

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat ruim 60% van de aanbieders minder dan 500 kg in 2007 heeft aangeboden.

Maatregel:	Grofvuilbeleid in samenhang uitwerken met de realisatie van een nieuwe milieustraat met betere scheidings mogelijkheden
Doel:	Overbelasting milieustraat terugdringen Verbetering scheidingsresultaat op de milieustraat Collectieve karakter voorziening herstellen
Aandachtspunten:	Samenwerking met het Goed Aanpassen locatie ivm RO vereisten
Aktie:	Projectplan uitwerken

6.3 GROENTE-,FRUIT- EN TUINAFVAL

Ondanks het feit dat slechts bij 73% van de huishoudens GFT gescheiden aan huis wordt ingezameld (in mini containers en stadsemmers) wordt voor de gemeente als geheel 88 kg per inwoner per jaar gescheiden.

De LAP doelstelling van 85 kg per inwoner wordt daarmee ruim gerealiseerd.

Uit de sorteeraanlyse van het restafval blijkt echter nog 58 kg GFT per inwoner per jaar in het rest afval niet gescheiden aangeboden te worden.

Aangenomen kan worden dat zowel twijfel over het nut als praktische bezwaren zoals stank daarbij een rol te spelen. Daarnaast speelt natuurlijk ook de woonsituatie (wel of geen tuin) een rol. Speciale aandacht vraagt de (vrijwillige) inzameling van GFT bij hoogbouw en in de binnenstad. Bij hoogbouw met tuinen (benedenwoningen) wordt op verzoek met minicontainers GFT ingezameld.

Kosten effectieve inzameling bij hoogbouw en in de binnenstad van GFT zou op vrijwillige basis verder onderzocht moeten worden.

Meer differentiatie in soorten inzamelmiddelen en inzamelrequentie toegesneden op verschillen in woonsituaties, gecombineerd met concrete informatie over nut en noodzaak van het scheiden van GFT afval zal moeten bijdragen aan de Afval 2030 doelstelling voor restafval. Maatregelen in fase 1

Maatregel: Stadsemmers opheffen. **Vrijwillige deelname aan bovengrondse voorzieningen (eco-box) met toegangspas onderzoeken.**

Doel: Verminderen van overlast, stoppen inzamelen vuilniszakken,voorziening voor KWD afval.

Aandachtspunten: Afstemming met bewoners en bedrijven over locatiekeuze
Gevolgen voor heffing/tarifering onderzoeken
Handhaving

Aktie: Projectplan uitwerken

Maatregel: *Proef met gebruik biobox met bioplastic zak*

Doel: *Meer gescheiden gft inzameling, door voorkoming stank, met mini's*

Aandachtspunten: *Afstemming en voorlichting bewoners*

Aktie: *Proef onderdeel Afval apart project*

Maatregel: *Proef wekelijkse inzameling GFT in snoeiperiode*

Doel: *Meer gft inzameling ten koste van rest en ontlasting milieustraat*

Aandachtspunten: *Afstemming en voorlichting bewoners*

Aktie: *Proef onderdeel Afval apart project*

6.4 OUD PAPIER EN KARTON

Oud papier en karton wordt huis aan huis ingezameld in geheel Deventer door Sallcon en door verenigingen in deelgebieden overlappend. Dit laatste met inzamelvoertuigen van Circulus.

Gemiddeld wordt 66,2 kg per inwoner ingezameld. Dat is 2,2, kg van de LAP doelstelling verwijderd.

Uit de sorteeraanlyse blijkt echter dat de OPK deelstroom na GFT de belangrijkste stroom is die nog in het restafval achterblijft (48 kg).

Terugdringing van de hoeveelheid restafval rechtvaardigt dus een intensivering van de papierinzameling aan huis. In andere gemeenten zijn daarbij goede ervaringen opgedaan met de inzameling aan huis met een extra (blauwe) mini-container.

Uit de bewoners onderzoeken lijkt daarvoor ook draagvlak te bestaan. Daarnaast is de kans op verwaaiing van het papier in de openbare ruimte ook minder.

Van het gemak om dagelijks papier gescheiden op te slaan in een container bij huis mag verwacht worden dat dit het scheiden van papier bevordert.

Circulus gaat de mogelijkheid van de invoering van een extra container in nauwe samenwerking en afstemming met Sallcon onderzoeken

De bestaande subsidiering van verenigingen zal daarbij in stand gehouden worden.

Vermenging van losse papierinzameling en containerinzameling moet vermeden worden. Gedacht zou kunnen

worden aan alternatieve inzet van verenigingen, bijvoorbeeld bij het beheer van de openbare ruimte.

Maatregel: *Verbeteren inzameling door het onderzoeken van de mogelijke introductie van een mini container met blauwe deksel voor gescheiden papierinzameling bij laagbouw en op basis van vrijwilligheid.*

Doel: *Meer OPK inzameling ten koste van restafval
Verhogen dienstverlening en vermindering zwerfvuil*

Aandachtspunten: *Inzet medewerkers Sallcon, **subsidie verenigingen**
Communicatie met burgers*

Aktie: *Projectplan maken*

6.5 KUNSTOF VERPAKKINGEN

Het belang van deze stroom is groot. Na GFT en OPK vormt deze fractie met 29 kg per inwoner de derde grootste stroom die ongescheiden in de restcontainer wordt aangetroffen. De verwachting is dat deze stroom nog aan belang zal gaan winnen. Landelijk is vastgesteld dat per 1 januari 2010 er een gemeentelijke structuur voor de gescheiden inzameling van kunststoffen in de gemeente beschikbaar moet zijn. De vergoeding die producenten (uitgevoerd door Nedvang) daarvoor met de VNG zijn overeengekomen bedraagt € 475 per ton. Gegeven deze vergoeding wordt de kostendekkendheid van de geboden voorziening in de gemeente bepaald door de kosten van de voorzieningen zelf (halen, brengen of combinatie daarvan) en de scheidingsrespons die daarvan het gevolg is.

Uit de proeven met kunststof inzameling, die ook in Deventer plaatsvinden, is gebleken dat de respons in diftar gemeenten gemiddeld ca. 25 kg per huishouden per jaar bedraagt , terwijl die in niet diftar gemeenten beperkt blijft tot ca. 9 kg per huishouden per jaar. Deze cijfers worden ondersteund door het project dat Sallcon met kunststoffen uitvoerde in het kader van Afval Apart. Deze ervaringen zullen verwerkt worden in de uit te werken inzamelstructuur voor Deventer.

Op basis van het separaat opgestelde projectplan voor de inzameling van kunststoffen wordt gekozen voor de huis aan huis verdichte inzameling (met kraak/perswagen) van kunststoffen met de inzet van Sallcon medewerkers.

Maatregel:	Inzameling aan huis van kunststoffen met de inzet van Sallcon medewerkers.
Doel:	Aandeel kunststoffen in restafval terugdringen, werkgelegenheid voor arbeid met een zekere afstand tot de arbeidsmarkt. <i>Verhogen dienstverlening en vermindering zwerfvuil</i>
Aandachtspunten:	<i>Financiering en communicatie met burgers</i>
Aktie:	Start januari 2010

7 FINANCIËLE EN AFVAL GEVOLGEN FASE 1

De voorstellen die in fase 1 van dit afvalplan zijn opgenomen worden in deelprojectvoorstellen verder uitgewerkt en toegelicht. Deze deelprojectvoorstellen zijn:

1. Ondergrondse voorzieningen voor restafval (zie bijbehorend projectplan)
2. Kunststofinzameling (zie bijbehorend projectplan)
3. Oudpapier en karton inzameling
4. Milieustraat en grofvuilinzameling

Daarin zijn ook de gedetailleerde kosten en baten gevolgen van de verschillende voorstellen opgenomen voor de meerjarenbegroting van de gemeente.

De projectvoorstellen voor ad 1 en 2 zijn uitgewerkt en toegevoegd.

Voor de realisatie van de ondergrondse, afsluitbare voorzieningen voor restafval geldt dat daarin eenmalige projectkosten en structurele kosten ten gevolge van investeringen in putten, containers en registratieapparatuur zijn te onderscheiden.

De structurele kosten kunnen structureel gedekt worden uit de besparingen op logistieke kosten, die het gevolg zijn van het beëindigen van de huidige bovengrondse inzamelingen van stadsemmers en cocons.

De eenmalige projectkosten bedragen € 1,6 mln. Deze worden ten laste van de egaliseringsreserve van de gemeente gebracht.

De kunststof inzameling wordt per ton vergoed door de producenten (georganiseerd in Nedvang). ³Rekening houdend met de wens geen nieuwe bovengrondse voorzieningen in de openbare ruimte te realiseren en een bijdrage te leveren in de werkgelegenheid voor medewerkers van Sallcon wordt gekozen voor een huis aan huis inzameling in fase 1, in fase 2 zal in het geval van diftar (met een hogere respons) als nog een ondergrondse voorziening wenselijk is of een haalvoorziening.

In fase 1 is hiervan het gevolg dat er een negatieve last van de kunststof inzameling wordt verwacht van € 29.012 per jaar.

Voor de inzameling van oud papier en karton (ad 3) zal binnen de bestaande contractuele afspraken van de gemeente met Sallcon nader onderzocht worden welke verbeter mogelijkheden er zijn. Doel daarvan is om met behoud van de inzet van Sallcon, de

³ Dit geldt uitsluitend voor kunststoffen afkomstig uit huishoudens. Voor kunststoffen van bedrijven zijn separate regelingen van toepassing zoals voor landbouwplastics die zich slecht laten combineren met de inzamelafspraken voor verpakkingsafval van huishoudens.

inzamelhoeveelheid te verhogen zonder extra kosten.

Voor de uitwerking van een nieuwe milieustraat (ad 4) bij de Westfalenstraat worden momenteel voorbereidende werkzaamheden verricht, waarvan de locatiebepaling en bouwvergunning, belangrijke factoren voor de voortgang zijn. De financiële gevolgen hiervan zullen separaat worden uitgewerkt en voorgelegd in samenhang met het grofvuilbeleid. Op basis van het bovenstaande geldt voor fase 1 van het afvalplan:

Afvalplan 2009-2014: Mutatie DVO fase 1 (2010-2011)

Prijspeil 2009

Project	Mutatie DVO
Ondergrondse Containers	
Exploatielast vanaf 2011	€ 457.610
Exploatielast 2009	€ 475.017
Sub Totaal	-€ 17.407
Deelstromen- Kunststof	
Verdicht halen vanaf 2010	€ 29.012
Kunststof inzameling 2009	€ 0
SubTotaal	€ 29.012
Milieupark	
Nader uit te werken	
SubTotaal	€ 0
Afschrijving en beheer inzamelmiddelen	
Verkoop inzamelmiddelen (via egalisereserve) 2010-2012	€ 439.369
Afschrijving en beheer inzamelmiddelen vanaf 2010	€ 439.369
SubTotaal	€ 0
TOTALE MUTATIE	€ 11.605
Mutatie per aansluiting	0,28

Kosten voor het deelproject communicatie, zijn opgenomen in de begroting van ieder deelproject. Vandaar dat er geen aparte mutatie DVO voor dit deelproject is opgenomen in bovenstaand overzicht.

In bovenstaand overzicht is aangenomen dat de eenmalige projectkosten voor de ondergrondse voorzieningen van € 1,6 mln. buiten de DVO blijven. Deze zullen ten laste van de gemeentelijke egalisereserve worden gebracht. Anderzijds is aangenomen dat de opbrengst voor de gemeente ten gevolge van de overname van inzamelmiddelen (ca. € 1,4 mln.) door Circulus volledig in fase 1 wordt aangewend voor de dekking van de afschrijving en beheerkosten⁴, zoals toegelicht in hoofdstuk 3.3.

Met de in fase 1 voorgestelde maatregelen zal ca 6 % reductie van het ongescheiden restafval (inclusief grofvuil) gerealiseerd kunnen worden (16 kg per inwoner per jaar).

⁴ Zie bijlage 3 voor nadere onderbouwing.

Hiervan is ca 11 kg toe te schrijven aan de invoering van ondergrondse inzameling en 5 kg aan de gescheiden inzameling van kunststoffen.

In fase 2 zou een verdere reductie met 100kg per inwoner per jaar gerealiseerd moeten worden. Deze besparing leidt tot een kostenverlaging door per saldo lagere verwerkingskosten waarvan uitsluitend dan nog de invoerings- en beheerskosten van diftar in mindering zullen moeten worden gebracht. De omvang van deze besparing op de afvalstoffenheffing is sterk afhankelijk van de gekozen diftar methodiek en de beheer en implementatiekosten daarvan.

Voor de te bereiken reductie in de hoeveelheid restafval en grofvuil per inwoner per jaar ontstaat dan het volgende beeld.

Periode	Hoeveelheid restafval/grofvuil per inwoner per jaar
2007	258
Fase 1: 2009-2011	16-/-
Fase 2: 2012-2014	100-/-
2014	142

Als opdrachtgever is de Gemeente Deventer autonoom in het bepalen van de beleidsmatige en uitvoerende activiteiten die Circulus B.V. voor de Gemeente Deventer uitvoert en welke resultaten of effecten Circulus B.V. met de uitvoering van haar activiteiten voor Deventer dient te bereiken.

Spil in de aansturing en control van Circulus B.V. door de gemeente wordt gevormd door de resultatenovereenkomst. Deze legt de resultaten vast tussen gemeente en Circulus uit de beleidscyclus en omvat de voorbereiding, implementatie (na besluitvorming) en uitvoering van het afvalbeheer.

Het jaarlijks door Circulus te actualiseren en door de gemeente vast te stellen afvalstoffenplan vormt het meerjarige beleidsmatige kader waarbinnen Circulus B.V. haar beleidsmatige en operationele taken dient uit te voeren. Dit plan vormt tevens de doorvertaling van het gemeentelijke (milieu)beleid voor wat betreft afvalverwijdering. De uitvoeringsaspecten en het vastgestelde beleid wordt vertaald in de te bereiken resultaten en vastgelegd in een nog op te stellen resultatenovereenkomst (RO), waarin op output gestuurd zal worden.

Er is een programmaorganisatie in het leven geroepen waarin op basis van een duidelijke verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden de voorbereiding, uitvoering en monitoring van het plan ter hand kan worden genomen.

De programmaorganisatie voor het afvalplan en de uitvoering staan onder leiding van een bestuurlijk overleg dat tot taak heeft sturing op hoofdlijnen (resultatenovereenkomst) te geven. Dat betekent dat alle activiteiten op het gebied van afvalbeheer in samenhang en volgens de in het afvalplan uitgewerkte aanpak worden voorbereid, geïmplementeerd en beheerd, en binnen daartoe gestelde financiële en andere kaders.

Aan het bestuurlijk overleg nemen deel de portefeuillehouder milieu (voorzitter), de directeur Circulus en de accountmanager van Circulus BV binnen de gemeente en de programmaleider van Circulus. De gemeente voert het secretariaat van het bestuurlijk overleg

De dagelijkse aansturing van het programma ligt bij de programmamanager van Circulus en het programmateam.

In het programmateam hebben de projectleiders zitting van de onderscheiden projecten.

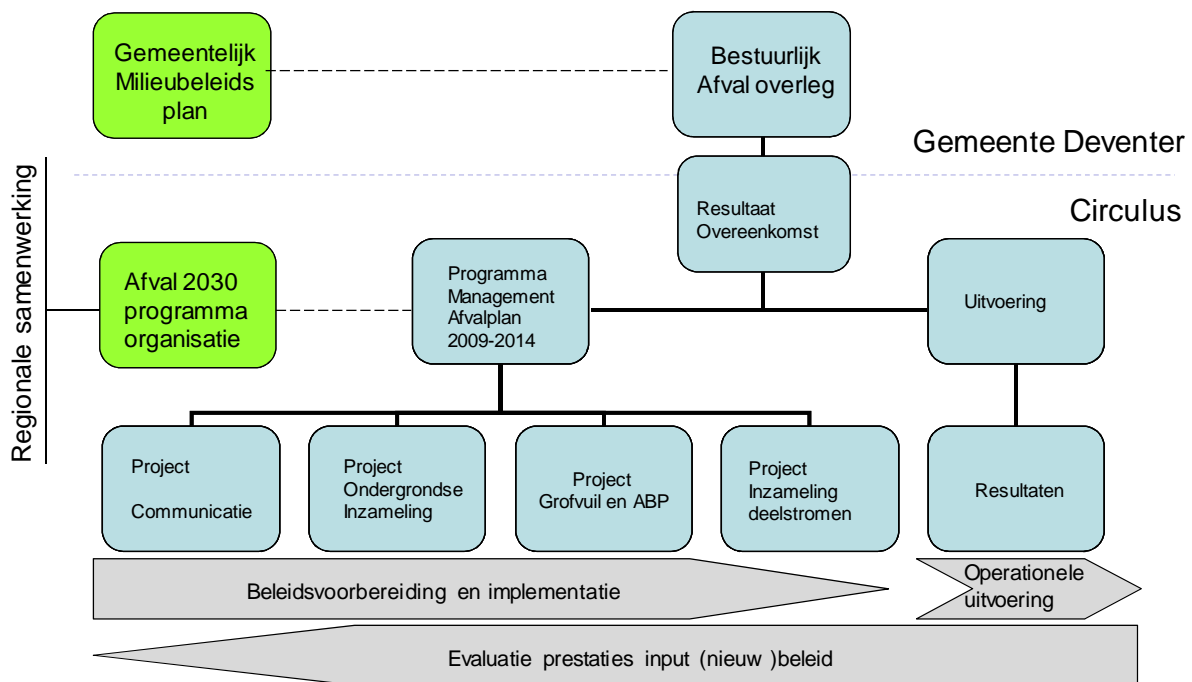
Circulus voert het secretariaat van het programmteam.

Vooralsnog voor fase 1 van het plan worden de volgende 4 projectteams, die allen geleid worden door een projectleider van Circulus. Deze projectteams zijn:

1. Communicatie voor de onderscheiden initiatieven uit het afvalplan
2. Ondergrondse voorzieningen
3. Grofvuilbeleid en afvalbrengpunt
4. Verbetering inzameling deelstromen

De coördinatie van de communicatie initiatieven vindt plaats binnen het programmteam. Voorbereiding en uitvoering van de communicatie vindt plaats door het projectteam communicatie.

Schematisch is een ander als volgt weer te geven.

Voor fase 2 zal een separate projectgroepen in het leven moeten worden geroepen voorafgaand aan de start van die fase.

Projectleiders rapporteren binnen het programmteam waar de verschillende projecten op elkaar en op de doelstellingen van het afvalplan worden afgestemd.

9 BIJLAGE 1: SORTEERPROEF DEVENTER 2007 EN LAP DOELSTELLINGEN PER DEELSTROOM

In December 2007 zijn in opdracht van Circulus door Twente Milieu N.V. sorteeranalyses uitgevoerd in de Gemeente Deventer. In de Rivierenbuurt, Centrum, Bathmen buitengebied en Colmschate. Het afval is gesorteerd uit mini-, rol- en verzamelcontainers.

De diverse afvalmonsters zijn gesorteerd in diverse afvalfracties, waaronder: GFT, Papier en Glas. De resultaten worden na extrapolatie getoetst aan de Gemeentelijke LAP doelstellingen voor GFT, Papier, Glas, Textiel, KCA en Klein Wit- en Bruingoed.

De berekeningen en extrapolaties zijn gebaseerd op een gewogen gemiddelde van het aantal inwoner per analysegebied (in dit geval Gemeente Deventer).

Tabel 1: basisgegevens inzameling huishoudelijk afval (2007)

Gemeente	Deventer
Stedelijkheidsfactor	2
Aantal inwoners	96.594
Restafval 2007 (exclusief Grof)	20.744

Tabel 2: resultaat sorteeraanlyse(s) per gebied in procenten per afvalfractie

	A	B	C	D	E	Totaal
GFT	30,64%	25,80%	24,72%	33,09%	26,77%	27,59%

Papier	5,86%	12,03%	4,90%	13,29%	22,94%	11,99%
Glas	4,07%	3,53%	3,68%	2,64%	2,78%	3,34%
Rest	4,92%	4,25%	1,99%	5,09%	9,03%	5,01%
Overig	54,51%	54,39%	64,71%	45,89%	38,48%	52,07%

Tabel 2: resultaat sorteeraanlyse(s) per gebied in kilo's per afvalfractie

	A	B	C	D	E	Totaal
GFT	162,39	176,21	234,35	180,67	225,67	979,29
Papier	31,06	82,16	46,45	72,56	193,38	425,62
Glas	21,57	24,11	34,89	14,41	23,44	118,42
Rest	26,08	29,03	18,87	27,79	76,12	177,88
Overig	288,90	371,48	613,45	250,56	324,39	1.848,78
Totaal	530,00	683,00	948,00	546,00	843,00	3.550,00

A = Rivierenbuurt (minicontainers)

B = Rivierenbuurt (wijkcontainers)

C = Buitengebied Bathmen

D = Centrum

E = Colmschate (rolcontainers)

Toelichting: In bovenstaande tabellen zijn alleen de resultaten vermeld van de drie grootste afvalfracties. In de Rivierenbuurt (minicontainers) is uit 530 kilo restafval 30,64% GFT (162,39 kilo), 5,86% Papier (31,06 kilo) en 4,07% Glas (21,57 kilo). Het

niet te sorteren Restafval bedraagt 4,92% (26,08 kilo). Van de overige fracties (54,51% en 288,90 kilo) zijn geen landelijke doelstellingen geformuleerd.

In de onderstaande tabel is per fractie vermeld welke LAP doelstelling van toepassing is, gegeven de stedelijkheidklasse 2 van de gemeente. Bij de LAP doelstellingen is uitgegaan van een minimaal percentage afvalscheiding ten opzichte van het totaal.

Afvalfractie	LAP doel 2006 % van totaal	Richtlijn per component kg/inw/jr	Inzameling 2007 kg/inw/jr
GFT	55%	85	88
Papier	75%	75	66
Glas	90%	23	21

55% van het totaal beschikbare GFT afval wordt gebruikt om de LAP doelstelling 2007 te bepalen. Voor de Gemeente Deventer die is ondergebracht in stedelijkheidsklasse 2 is 85 kg per inwoner per jaar als richtlijn bepaald. De werkelijk ingezamelde hoeveelheid GFT bedraagt 88 kg per inwoner per jaar.

De doelstellingen zijn tegen de analyseresultaten afgezet. In de onderstaande grafieken is dit per afvalfractie weergegeven. Ter toelichting bij de staafkolommen is dit van links naar rechts:

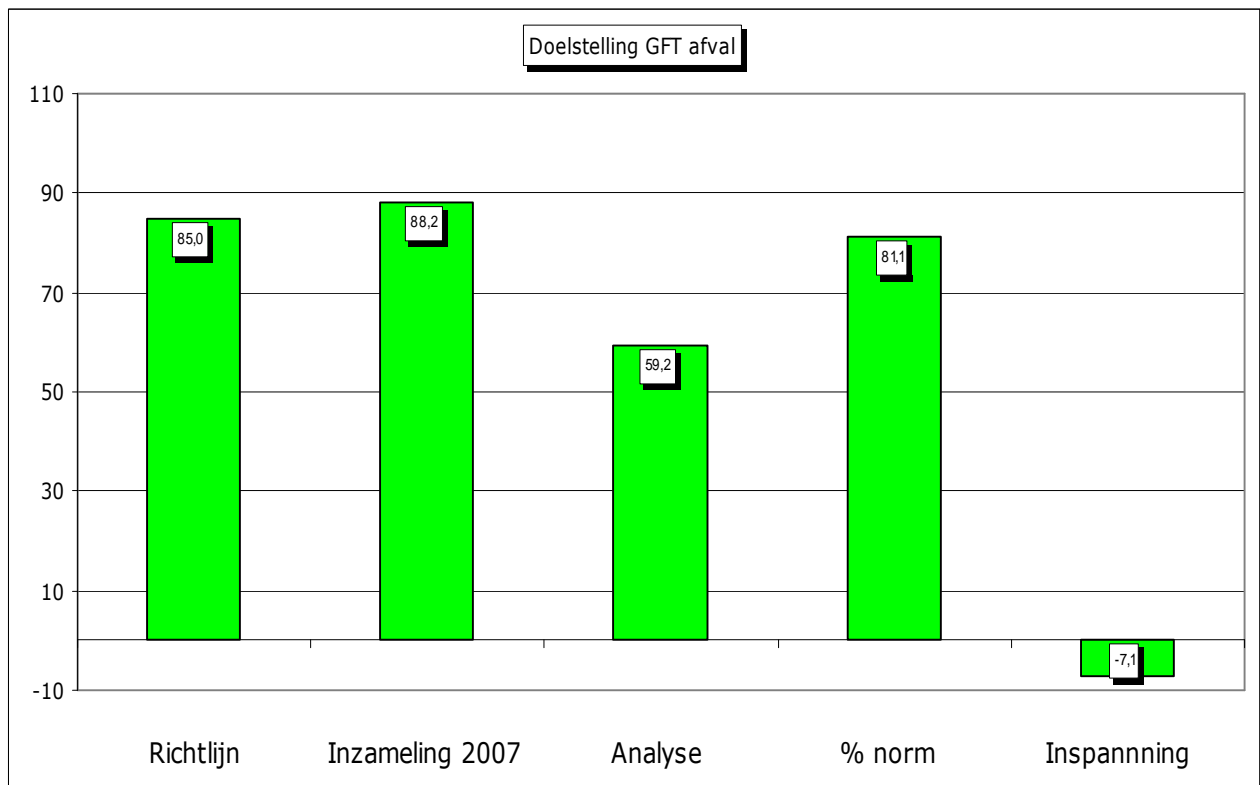
Kolom 1: richtlijn gescheiden inzameling

Kolom 2: resultaat gescheiden afval inzameling 2007

Kolom 3: analyse resultaat (dit is het gemiddelde van de analyses)

Kolom 4: LAP doelstelling per afvalfractie, omrekening van de procenten naar kg per inwoner (100% van de afvalfractie is kolom 2 en 3 bij elkaar opgeteld)

Kolom 5: vanaf 2007 nog te realiseren inspanning om LAP doelstelling te behalen

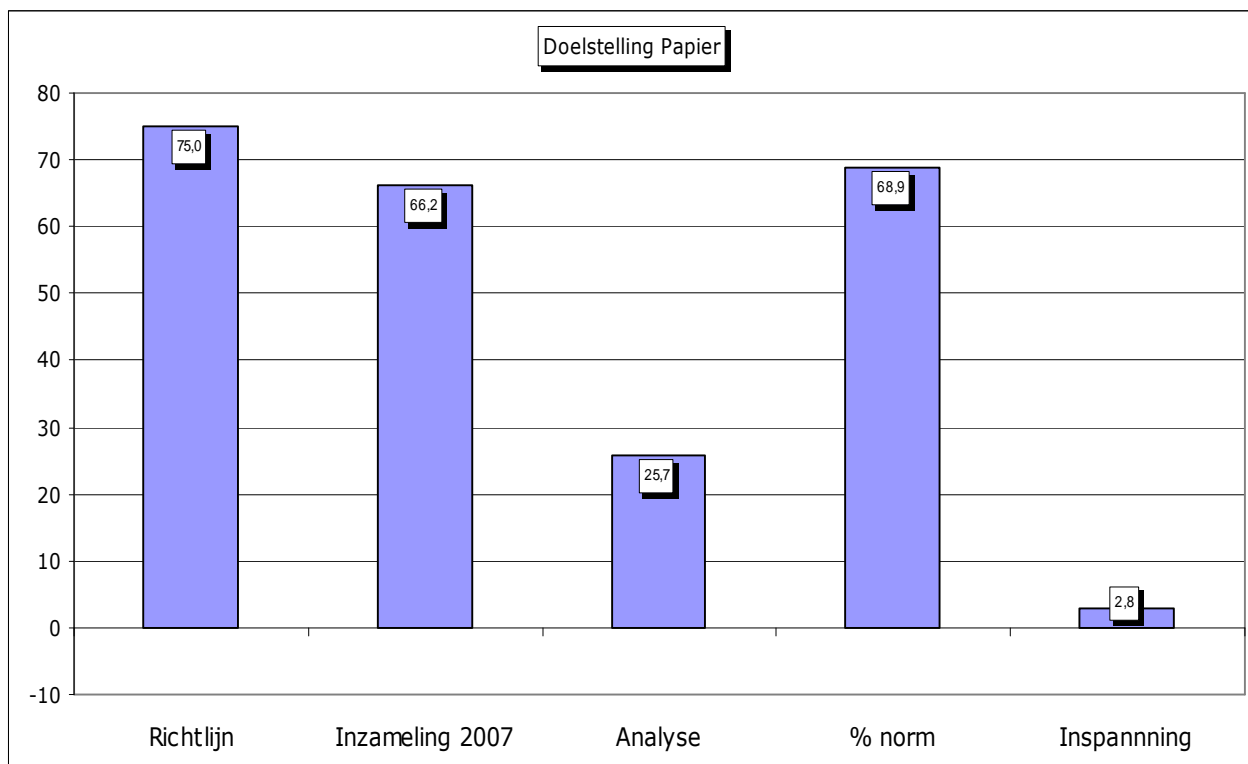

Berekening analyseresultaat staafkolom 3: 27,59% GFT van het totaal ingezamelde restafval 20.744 ton gedeeld door het aantal inwoners 2007 uitgedrukt in kilo's.
 $27,59\% * 20.744 / 96.594 * 1.000 = 59,24$ kilo per inwoner per jaar/

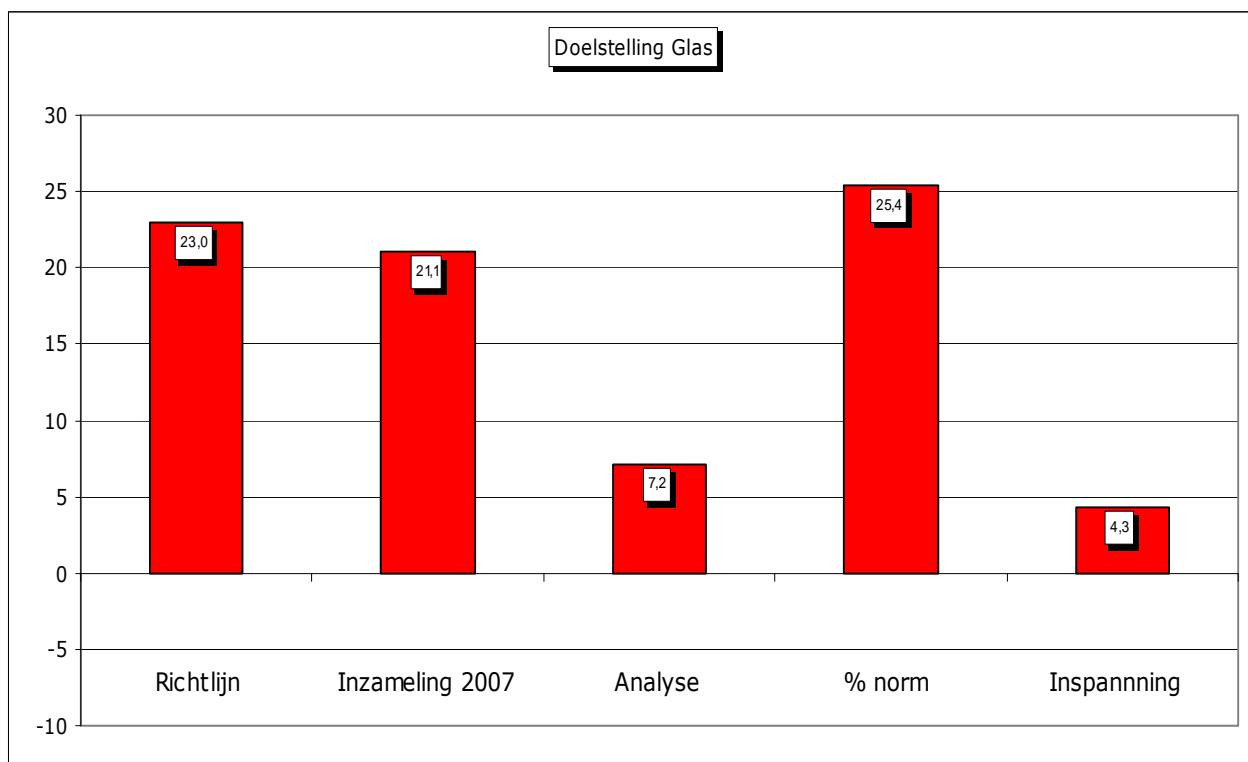
Berekening norm (LAP doelstelling 2007): totaal beschikbare hoeveelheid GFT (inzameling 2007 88,21 kilo plus analyse 59,24 kilo) vermenigvuldigd met het LAP doel 2006 (55%).
 $(88,21 + 59,24) * 55\% = 81,10$ kilo per inwoner per jaar.

Berekening inspanning: inzameling 2007 minus norm is te leveren inspanning 2008 om LAP doelstelling te bereiken.
 $88,21 - 81,10 = 7,11$ kilo.

Op grond van de huidige (gemiddelde) uitkomst van de analyse is voor GFT afval geen extra inspanning gewenst voor het behalen van het LAP doel.

Op grond van de huidige (gemiddelde) uitkomst van de analyse is voor Papier slechts een extra inspanning gewenst van 2,8 kilo per inwoner per jaar voor het behalen van het LAP doel.

Op grond van de huidige (gemiddelde) uitkomst van de analyse is voor Glas een extra inspanning gewenst van 4,3 kilo per inwoner per jaar voor het behalen van het LAP doel.

10 BIJLAGE 2: BEREKENING "OVERAANBOD" COCONS

Inzamelmiddelen Rest afval	Cocons			Ondergr			Stadsem.	
	aantal	aansl	inwoners	aantal	aansl	inwoners	aansl	inwoners
1. Binnenstad	21	479	724	14	914	1.380	1.530	2.310
2. De Hoven	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Oude Zandweerd	10	228	507	0	0	0	42	93
4. Voorstad	21	479	1.021	10	283	603	0	0
5. Rivierenwijk/ Bergweide	85	1.940	4.248	25	708	1.550	0	0
6. Zandweerd en Borgele	126	2.876	5.262	9	255	466	0	0
7. Keizerslanden	116	2.647	4.527	16	453	775	0	0
8. Colmschate-Noord	11	251	675	54	1.529	4.113	0	0
9. Colmschate-Zuid	23	525	1.286	0	0	0	0	0
10. Diepenveen	8	183	484	1	28	75	0	0
11. Bathmen	2	46	109	0	0	0	0	0
Totaal	423	9.654	18.843	129	4.170	8.962	1.572	2.404

1) Omrekening aansluitingen naar inwoners op basis van Statistisch zakboek Gemeente Deventer 2008

Restafval	kg/inw	inw/aansl	lineair kg/inw	schaal effect kg/inw	genorm kg/inw	correctie kg/inw
Stadsemmers	217	1,53	216,76	0,00		
Cocons/rolcontainer zonder toeç	267	1,95	276,71	-9,93	208,44	58,34
Ondergronds verzamel met toeç	205	2,15	304,69	-99,94		
Percelen mini's bechipt	201	2,31	327,81	-126,47		
Gemiddelde alle inzamelmiddele	215	2,19	310,48	-95,67		

11 BIJAGE 3: GEVOLGEN OVERGANG INZAMELMIDDELEN

Gevolgen voor DVO Circulus bij overname inzamelmiddelen van de gemeente DEVENTER Tarieven 2009				
Type container	Afvalsoort	Tarief per container	Aantal containers	kapitaal lasten per jaar
Mini 240	rest	2,60	9.919	25.789
Mini 140	rest	2,08	19.950	41.496
Rolcontainer (in pandig)	rest	48,33	80	3.866
OG container	rest	1085,00	134	145.390
OG put/herplaatsing	rest	483,33	134	64.766
Hydrolift	rest	1105,00	1	1.105
Eco-box (incl. luier)	rest	676,67	3	2.030
Mini 240	GFT	2,60	3.035	7.891
Mini 140	GFT	2,08	27.827	57.880
Biobox	GFT	1,15	1.300	1.495
Ondergrondse cont.	Glas	1085,00	10	10.850
OG put/herplaatsing	Glas	483,33	10	4.833
Individuele glaskrat	Glas	1,84	1.400	2.576
Ondergrondse cont.	Textiel	1085,00	2	2.170
OG put/herplaatsing	Textiel	483,33	2	967
Inidividuele papierkrat	Textiel	2,76	1.400	3.864
KCA box	KCA	1,56	40.000	62.400
				439.369
Prijs in DVO per aantal werkelijk geplaatste containers.				
Stadsemmers en betonboxen zijn niet meegenomen ivm nieuwe inzamelsysteem				
Aantallen containers in dit overzicht op basis van overname gemeente (minicontainers op basis van werkelijkheid).				